

Bygga och driva infrastruktur på alternativa sätt – lärdomar från internationell forskning

Fil.dr. Ingemar Bengtsson, universitetslektor vid avdelningen för
Fastighetsvetenskap, institutionen för Teknik och Samhälle, LTH,
Lunds universitet.

The SNS logo is displayed in a large, dark blue, serif font. It is positioned on a light blue geometric shape that resembles a stylized mountain or a series of connected triangles, which is part of the overall design of the slide.

SNS

Agenda

- ➔ Vad är OPS?
- ➔ Vad säger forskningen?
- ➔ Insikter och slutsatser
- ➔ Policyrekommendationer

Vad är OPS?

Vad är OPS?

- Offentlig – privat samverkan
 - *En* form av samverkan mellan det offentliga och det privata
 - Paketering av ansvarsområden (t.ex. bygga, underhålla, driva)
 - Lång sikt
- Projektbolag
 - *Direkt* privat finansiering
 - Brukaravgifter eller tillgänglighetsersättning

Vad säger
forskningen?

Potentiella fördelar med OPS

Effektivitet

- Projektbolag
 - Tydligt uppdrag, tydliga incitament, enklare utvärdering
- Paketering
 - Internalisering av externaliteter
- Privat risk
 - Tydliga incitament – ”hård” budgetrestriktion
 - Kontroll av risker (eget och lånat kapital)

Riskdelning

- Projektbolagets finansiärer bär risk som det offentliga annars bär
 - Eget och lånat kapital

Kritiska faktorer med OPS

Kontrakt

- Upphandling
 - Säkerställa tillräckligt intresse för konkurrens
 - Val och utformning av projekt
- Riskfördelning
 - I första hand hos den som *påverkar* risken, i andra hand hos den som bäst kan *bära* den
- Omförhandling
 - Minska risken för kostsam omförhandling

Beställarkompetens

- Juridisk och ekonomisk, utöver teknisk

Insikter och slutsatser

Lärdomar - sammanfattning

➔ **OPS** kan ge ökad effektivitet

➔ Beror **på** både institutionella förutsättningar och specifika förutsättningar

➔ Två **slutsatser**

- Beställarkompetens avgörande
- Erfarenheter från svensk kontext behövs

Policyrekommendationer

➔ Nationell expertgrupp

- Regeringen bör tillsätta en expertgrupp med ansvar för att arbetet kommer igång på myndigheterna

1. Skapa nätverk för diskussion och erfarenhetsutbyte
 - Offentliga aktörer i *olika* branscher, infrastruktur men även utbildning och hälsa
 - Offentliga och privata aktörer *inom* branscher, beställare, utförare och finansiärer
2. Skapa särskilda projektorganisationer med ansvar för OPS inom olika områden
 - Bygg upp initial kompetens, använd erfarenheterna från grannländerna
 - Planera för utvärdering
 - Skapa en projektportfölj, genomför och utvärdera
3. Akademisk forskning
 - Behov av tvärvetenskap, kompetenscentrum för OPS

S

N

Jakobsbergsgatan 18
Box 5629
114 86 Stockholm

+46 8 507 025 00
info@sns.se

S